

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota,

Kiadóhivatal:

Bulv. Regela Ferdinand za,
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat)

Sürgönycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre ... .. 360 Lei.

Fél évre ... .. 180 Lei.

Negyed évre ... .. 90 Lei.

Havonta ... .. 30 Lei.

Hirdetések díjszabás szerint
vételnek fel.

Megjelenik naponta reggel.

A pipacs.

Érdekes és új világmozgalomról számol be egy távirat, amely Franciaországból indult hódító útjára.

A francia csatatereken, az elesettek sírjain a pipacs volt az első virág, melyet senki sem ültetett, csak megjelent a pusztulást leplezni. Így született a francia legenda, hogy a pipacs szirmaiban az elesettek vére piroslik és így lett a pipacs a háború halottainak virága. A francia rokkantakat gyámoltó egyesület a maga céljaira azonnal fel is használta a legendát és pipacs árusításból hatalmas összegeket juttatott az elesettek családtagjainak. Anglia és Belgium azonnal követték a példát. Most Olaszország indította meg a pipacsmozgalmat és az összes iskolákban propagandát csinálnak a pipacsgyűjtésnek. Az olaszok azonban nem várják a nyarat és már most árusítják az üvegházakban termelt pipacsot, amelynek árusítására kizárólag a rokkantakat támogató egyesület kapott engedélyt.

Ezzel az új mozgalommal azonban kissé furcsán állunk, bármennyire nyire szívólfakadó és nemes a gondolat, mely útjára bocsátotta. Az emberiség hivatásának, fenséges rendeltetésének az egyén és a

népek életviszonyait elrendező szörnyű gondjában jön valaki, aki egyetlen pipacsot tart a kezében és ezzel serkenti fel az emberiség borzalmas lelkismeretét, hogy az emberi életet megbecsüljék. Akkor te szí, mikor újabb, talán még borzalmasabb világkatasztrófának előkészületei dálnak a birodalmak között. De ki volt az az ember, ki a sírok virágait tápte le és oda hordotta abba a retentő szakadékba, melyet annyi nyomor, pusztulás és holttest sem volt képes betölteni. A történelmi fejlődések lépcsőire rádobott egy szíromlevelet, hátha még csak ez hiányzott az emberiség békességéhez és életnyugalmához.

De ki volt, aki ezt megtette? A mat férfi kicsiny ehhez a gondolat hoz. Nőnek kellett lennie, de ha a lélek termőanyagát keresem és a gondolathoz méltó szívet kutatom nemegő kézzel, úgy érzem, hogy valami tragédia leplét kell kibontanom. Ez a nő csak az lehetett, aki nek nem nőtt utolsó pipacsvirága. Lehet, hogy végső keserűségében tépte le, mikor gyermekeit éhezón, fájón nyomorogtak és utolsó emléket, a pipacsot kínálta oda az első irgalmasnak látszó embertársának, pénzért, hogy kenyere legyen.

Az első kísérlet sikerült. Erre

Franciaország szenvedő özvegyei, árvái kirohantak a csataterekre és apáik porán nőtt virágot kenyérre váltották. Franciaország pedig a pipacsok országa. Sehol sem terem oly dúsan, mint itt.

Aztán megszületett a legenda, amely csak eddig legenda, mert aztán a pipacsot is beosztották a politikai fiókba és erő, hatalmi öntudat szikrázott fel utána a francia szemekben: — Nézzétek! Ujra dia

dalmaskodik a francia gondolat.

Gyönyörű szép virág, de egyszer mégis arra ocsúdik fel a föld népe, hogy a színe olyan, mint a friss vér és ha az éhező kinjában beleharap, bizony keserű az íze, a kenyéré pedig édes.

A pipacs diadalutja csakhamar hisztériás divattá válik és mi lesz akkor, ha már senki sem ad érte pénzt az éhező árváknak, jajongó özvegyeknek?

Meghosszabbították a parlament ülősszakát

(Újabb antiszemita-tüntetés az egyetemen.
— Az alkotmányreform a parlament előtt.)

Bucurestből jelentik: A Monitorul Oficialban királyi dekrétum jelent meg, amely szerint a parlament jelenlegi ülősszakát május elsejéig meghosszabbítják. (Rador.)

Bucurestből jelentik: A jogi fakultáson tegnap tovább folytatták a zsidó vallású hallgatók szigorlatoztatását. A szigorlatot husz antiszemita diák minden áron meg akarta akadályozni. A vizsgáztató tanár a diákokat kiutasította a tereméből. Ezek azonban nem pót benyomultak a terembe és követelték, hogy a zsidó diákok hagyják el a helyiséget. A professzor ekkor abbahagyta a szigorlatot és egy másik terembe ment, ahova a zsidó diákok követték. Amikor az antiszemita diákok ide is bementek, kijelentette a tanár,

hogy abbahagyja a szigorlatot és jelentést tesz az esetről a miniszternek. Később a husz diákot a józanabb egyetemi hallgatók kikergették a tereméből.

Bucurestből jelentik: A nemzeti párt hosszabb kommunikét tett közzé a fővárosi lapokban. A kommunikében követeli a párt, hogy a parlamentet oszlassák fel és egy szabad választáson alapuló új parlament üjön össze. A parlament alkotmányreform bizottsága ma befejezte munkálatait és jelentését holnap a parlament elé terjeszti. Az általános vitát valószínűleg csak március 6-án kezdik meg. — Anghelescu közoktatásügyi miniszter kijelentette, hogy a nagyváradi egyetem felállításáról szóló hírek még kissé koraiak. Egyelőre a kolozsvári ke-

Bécs mulat, táncol és fizet

Egy Bécsben időző aradi nagykereskedő írja az alábbi érdekes levelet:

Valahogyan már kezdem érteni, hogy az osztrák kancellároknak miért nem sikerült eddig az ugynevezett „sülyedő” Ausztria részére kölcsonst szerezni és miért nem jutottak az osztrákok tovább a szép ígéreteknel. A bécsi humor tette, a hamisítatlan bécsi humor, melyet jó bécsies tájszózással „Weana Hamur”-nak hívnak. — Igen, ez az oka annak, hogy a kancellárok eddig mindenholman üres kezekkel tértek vissza a kül földről.

Itt állok az utcán. A fülem zug. Alig néhány perc előtt hagytam el egy tánchelyiséget, hol a fuvós zenekarok hangjánál száz és száz pár perdül körbe a parketten. És amerre elmegy az ember, mindenütt tánc fogadja. Bécs táncol, Bécs mulat, Bécs fittyet hány a gondnak. Valamelyik költő azt mondta egyszer, hogy aki a bajban is nevetni tud, az féltelen. No,

akkor ezek a bécsiek mind féltelenek. A Wiena Hamur nem tudta semmi sem megtörni és ez a lakosság, mely felfogásra, érzületre és jellemre nézve egy kitiünő fajt képez, mosolyogva nézett mindenkör szembe a legnagyobb nyomorral és a maga sajátágosan jóviális modorában elismerte annak ugyan létezését, de nem hódolt be előtte.

Bécs pedig maga Ausztria. Ez pedig ennek az országnak tragédiája. Mert hogyan adjanak hitelt a kilincselő kancellároknak, mikor a Bécsben időző diplomaták bizonyára színes jelentései arról értesítik kormányukat, hogy Bécsben nagyszerű az élet, a népség vigad, a kávéházak, tánctermekek telve vannak, minden van bőven, csak drága, éhen senki sem halt meg, sőt a nyomort nem is lehet látni.

Igen, az a sokat megénekelt és sötét színekkel lefestett bécsi nyomor. Én nem láttam, pedig kerestem. Ha talán ellátogattam volna a szegények közé, megtalálom a nyomort, de melyik nagyváros-

nak nincs meg a maga nyomorgó kasztja. Páris, Berlin, Róma, Madrid és Milánó — hogy csak ezeket említsem — a proletárok és nincs telenek nagyobb tömegét tudná felvonultatni, mint éppen a „haladó” Ausztria fővárosának plebse. Mert az utcán a nyomor láthatatlan. A színházakban és vendéglőkben még kevésbé. A cukrászdák telve vannak bécsiekkel, a színházakban a bécsiek teszik a közönség túnyomó százalékát, a vendéglőkben hamisítatlan bécsi dialektussal kérnek sört. Idegen van ugyan még bőven, de mégsem annyi, mint hónapokkal ezelőtt.

Levelem nem volna teljes és igazí levél, ha nem írnék valamit az árákról, amelyek jelenleg Bécsben kialakultak. Óriási összegekkel dobálóznak az üzletekben úgy, hogy a magunk fajta ember, ki mérsékelt árakhoz van szokva, szinte beleszedül. Az idegent a bécsi kereskedő arról is megismeri azonnal, hogy a fizetésnél habozik, nem mintha drágának találná, hanem mert a bécsi koronák tömegét

előbb a saját országának valutájába számítja át.

A Meissl és Schadn-féle első rendű szálloda, hol lakom, csekély kilencven ezer koronát kér egy napra egy szobáért, ami 300 leinek felel meg. Ha bemegyek az étterembe, egy menüért 45.000 koronát számít fel az udvarias főpincér és mialatt fizetek, gyorsan kiszámítom, hogy százötven lei hagyja el a zsebemet. Azt is megállapítom, hogy itt az élet hasonlíthatatlanul drágább, mint Romániában, amihez külön kommentár nem kell. Egy husétel 25.000 korona, 80 leu a mi valutánkban, a befsteak 38.000 korona, 160 lei. És mert Bécsben még mindig divik a borralaló rendszer, a főpincér, aki egyébként igen lelkes és öntudatos szocialista, a világ legtermészetesebb arcával vágja zsebre az 5000 koronát, amit borralaló fejében átnyújt nekí. 5000 korona leire átszámítva 16 lei. Bécsben érdemes volna főpincérnek lenni.

A bécsi gyermekekből lesznek Európa legjobb számológói, erre lo-

reskedelmi akadémiát helyezik át Nagyváradra és egyesítik a már meglevő jogakadémiával.

Vadászati tilalom

Romániában.

(Agarakkal nem szabad vadászni).

Bucarestből jelentik: A földművelésügyi minisztérium vadászati igazgatósága az összes vadászati felügyelőkhöz és illetékes hatóságokhoz körrendeletet intézett, amelyben tudomásukra hozta, hogy a következő időszakokban tilos a vadak és madarak vadászata:

Január 15-től: augusztus 15-ig a fagd mindkét neme. (A fagdkakas vadászata azonban április 1-től május 15-ig szabad.) Január 15-től szeptember 1-ig fácánok és mogyorós tyúk. Január 15-től augusztus 15-ig a fűrj, haris, vadgalamb, gerle, fenyvesnadár és fenyőrigó. Február 1-től szeptember 15-ig a nyul. Február 1-től augusztus 1-ig szarvasok és dámvadak, (a szarvastehenek vadászata egész éven át tilos), valamint a zerge nemre való tekintet nélkül. Április 1-től július 15-ig hattyu, vadlud és a vadréce.

Május 1-től december 1-ig az őz, (az őztehén vadászata egész év folyamán tilos és csak a földművelésügyi minisztérium engedélye esetén vadászható). Május 1-től július 15-ig a szalomkának minden faja általában a vízi vadászata minden neme, a fogoly és tuzok nemre való tekintet nélkül. A tuzok kakas vadászata azonban április 15-től május 15-ig meg van

engedve. Az éneklő madarak vadászata az egész év folyamán tilos.

A vadászati tilalmak ideje alatt tilos a tilalom alá eső állatok fiatalok elfogása, fészkeinek szétlúszása, vagy tojásaiknak gyűjtése. A vadászati tilalom kezdetétől számított hét nap elteltével szigorúan tilos az ilyen vadat árulni, azt megvásárolni, vagy a vendéglőkben feladni. A fenti rendelkezés ellen vétőket 200—5000 leig terjedhető pénzbüntetéssel és 3 hónapig terjedhető elzárással büntetik. Visszaesés esetén e büntetések kétszerese szabható ki. Az agarakkal való vadászata egész éven át tilos. Az ellen vétőket 1000—3000 leig terjedhető pénzbüntetéssel, visszaesés esetén pedig három hónapig terjedhető elzárással is büntetik.

Nem kell új gyógyszerár

(Tervek a tej ellenőrzésére.)

Dr. Cucu Vazul városi orvos Arad város egészségügyi bizottságának tegnapi ülésén bejelentette, hogy egy gyógyszerész új gyógyszerár nyitására kért engedélyt, még pedig a város legforgalmasabb pontjára. A bizottság úgy határozott, hogy az engedélyt nem adja meg, mert a jelenleg meglevő patikák teljesen kielégítik a város közönségének gyógyszerészükségletét. A Mosóczy-telepre adott engedély alapján felállított patika hónapok óta zárva van, a Gájban levő Befutpatika pedig olyan gyengén megy, hogy a tulajdonos azzal a gondlattal foglalkozik, hogy a gyógyszerárát bezárja. Az aradi gyógyszerárak rózsás helyzete különösen azóta szünt meg, ami-

gadást mernék ajánlani és ha valaki legyőzi őket, az csak a szovjetek reményteljes gyermekgenerációja lehet, mert hiszen a Dnyeszteren túl egy szemlye is millió, meg millió rubelbe kerül, míg a bécsi nébuló, ha történetesen megéhezik, 2400 koronaért vehet magának egy szemlét a péktől. (Apropos, veszem észre, Bécsben a pékipar sem rossz mesterség). Aki megszomjazik, 3100 koronaért that egy pohár sört ami a mi valutánkban 10 leit tesz ki. (Vendéglős urak, ha meguntjátok a temesvári alacsony árakat, menjetek Bécsbe.)

Egy nyakkendő a legsilányabb minőségben és kivitelben 4500 korona, tizenöt le. De ha valakinek elegáns nyakkendőre fáj a foga, 120—140.000 koronát is kiguberálhat a divatárkereskedőnek, ami 400 le. (Attól félek, hogy a temesvári divatárkereskedőket is nosztalgia fogja el a drága nyakkendők városa iránt.) A cipő azután igazán drága. Egy pár női félcipő 300 ezer korona, 1000 le. Egy gyermekruhácska 500.000 korona, 1500 le, (érdemes volna a születési statisztikával közelebbről foglalkozni. Nekem az a gyanum, hogy az ilyen drága ruhák igen sok golyót kessegétnék el Bécs háztetőiről.)

A villamoson egy tura 1500 ko-

rona, 5 lei. Temesvár város közönségének megnyugtására fog szolgálni bizonyára, hogy másutt még drágább a villamos közlekedés. A sofför egy rövid utért 20—24.000 koronát kér, ami 80 lei. (Akkor mégis inkább járok Temesvárot — fiakkere.) De mert az embernek borotválkoznia is kell, bementem egy borbélyhoz, hol egy borotválkozásért 5000 koronát fizettem, összesen tizenhat le. (Attól félek, hogy a derék temesvári borbélyok a bécsi és temesvári borbélyárak közti különbségből presztizskérdést csinálnak és igyekezni fognak bécsi kollégáikat az árakban utólni. Tehetik, de akkor menjenek Bécsbe.)

Felesleges mondanom, hogy a „szegény“ bécsiek azért nem esnek kétségbe és ha valamit vásárolnak, fizetik az előírt árakat. Jó magyar szójárassal élve: tehetik, van miből. Hogy honnan, az már kérdés. És milyen előkelők. Félmillió, százezres és tízezres bankjegyek vannak, amelyeket utólrétegetlen gráciával húznak ki zsebeikből. Az ember szinte kedvet kap, hogy megrigyelje őket. Ennyi pénz és ilyen nagy pénz! Ha még egyszer megszállhatnák, bécsi lennének — de idegen valutával.

ta a munkásbiztosító pénztár gyógyszerárát felállították. A munkásbiztosító pénztárnak majd nem 30.000 tagja van és ezek az összes gyógyszereket innen kapják. A bizottság ezen az ülésen a tejjellenőrzés kérdésével is foglalkozott, ebben az ügyben azonban nem hoztak határozatot. Két terv

Vallanak a pesti bankigazgatók.

(Szerény összegekből százmilliók. — Másfél év alatt egy és fél-milliárd a bank kára.)

Budapestről táviratozzák: A rendőrség tegnap folvtatták a kihallgatásokat a Wiener Kommerzialbank budapesti intézete négy igazgatójának családi ügyében. A kihallgatásokat csak késő éjjel fejezték be. A nyomozás során megállapították, hogy a gyanúsított igazgatók a Lukács Pál és Fia bankbizományi cég révén kötötték meg üzleteiket. Kihallgatták Lukácsék cégvezetőjét, Lukács Nándor és a letartóztatott Baron igazgató testvérét, Baron Brunót is. A kihallgatás után mindkettőjüket őrizetbe vették.

A Wiener Kommerzialbank a budapesti pénzintézetek egyik legszerényebbje, mégis óriási forgalmat bonyolított le, úgy, hogy a TEBE-hez tartozó harminckett bankintézet között a hatodik helyen állt. Az igazgatók maguk forszírozták, hogy minél több üzlete legyen a banknak, de nem azért, hogy a bank keressen, hanem, hogy ők illegitim uton minél több sápot szedhessenek. A bank szerény alantökéje dacára száz-kilencvenmilliárdos forgalmat bonyolított le az 1921. évben. A mostani vizsgálat során megállapítást nyert, hogy 1921-ben a banknak sok-sok üzletéből hatvanmilliós nyereséget kellett volna elérnie, ez esztendőnek deficitje azonban 170 millió volt, úgy, hogy egy év alatt eddig láthatólag több, mint 230 millió koronával károsították meg a bankot. A rákövetkező 1922 évben a deficit 300 millió korona volt, annak ellenére, hogy a bank számtalan milliós nyereségű üzletet bonyolított le. A bank majdnem összeomlott és a bécsi főintézet — amelyet a Wiener Central-Bodenkreditbank vásárolt meg — hét milliárd osztrák koronát, azaz 360 millió magyar koronát bocsátott a budapesti fiókinézet rendelkezésére, hogy a csódtól megóvja, a hitelezőket kielégítse és a 220 tisztviselőnek és alkalmazottnak megfizethesse a felmondási összegeket.

Baron és társai a banknál nagy szerény összegekkel nyitottak kontót. Baron befizetett 3500 koronát, Pogány 4700 koronát. Márkus és Gál körülbelül szintén ennyit, azonkívül különböző árneveken — így Klausner Emánuel, Löwy Arnold, Kell Hugó, Fehér Károly, Fekete Péter néven — szintén néhány ezerkoronás kontót nyitottak. A nevetségesen kis összegű kontók ellenére Baron 1920-ban ötmilliárd forgalmat csinált saját számlájára. Ebből legalább 100 millió haszna volt illetve ennyivel károsította meg a bankot. Ugyanigy manipuláltak társai is. Mind a négyen szövetkeztek „haszonrészesedésre“. Kölcsonös bekegyezéssel hamisították a kötleveleket, stornirozták azokat az üzleteket, amelyekből nekik káruk lett volna. A bűnös

merült fel. Az egyik szerint, szervezetet kellene létesíteni, amely a faluról beszállított tejet összegyűjti, megvizsgálja és szétosztja. A másik szerint pedig a vámnál kellene a tejet megvizsgálni. Az utóbbi tervet a bizottság keresztülvihetetlennek találta.

manipulációk következménye hogy — az eddigi rendőrségi megállapítás szerint —

a Kommerzialbank az 1920. év második felétől 1921 végéig majdnem egymilliárdnyi kárt szenvedett. Az 1922 évről még nem állapították meg a végleges károsítást.

Tény az, hogy a négy bankigazgató a kommun bukása után még a legszerényebb anyagi viszonyok közt élt, egyik sem lakott kétszobásnál nagyobb lakásban és ma mindegyik vagyonát legkevesebb 3—400 millió koronára becsülik. Márkus a Rózsadombon saját villájában lakik és a bűnügyi zárlat alkalmával a négy igazgatónál lefoglalt szőnyegek értéke — hozzávetőleges becslés szerint is legalább 130 millió korona. Majd nem 50 millió korona értékű ékszert foglalt le a rendőrség és készpénzben és értékpapirokban több, mint 350 millió koronát. Pogánynak a Hermes-bankban levő safe-jában 150 millió korona értékű értékpapirja és készpénze volt letétben. Márkusnál 110 millió koronát foglaltak le. Baron és Pogány beismerő vallomást tettek, hogy bűnös manipulációkkal a bankot érzékenyen megkárosították és maguk alaposan meggazdagodtak. Másfél napon keresztül tagadta, de amikor Bartha Gyula rendőrtanácsos eléjük tárta a bizonyítékokat, a könyvkimutatásokat, akkor részletesen beismerték bűneiket. Márkus egyelőre még tagad.

Budapestről táviratozzák: A Wiener Kommerzialbank budapesti intézetének négy igazgatója ügyében a rendőrség ma befejezte a nyomozást. A rendőrség mára megállapította az elkövetett bűncselekményeket és a belőlük keletkezett kárt. A további nyomozás most már csak arra irányul, hogy kik voltak az igazgatók bűntársai. Lukács Nándor és Baron Brunó őrizetbevételével az előállítások még nem fejeződtek be és még újabb fontos előállítások lesznek. Kiderült, hogy a négy igazgató harmincegy néven nyitott magának számlát és így sikerült a manipulációk révén sok milliós hasznokat zsebre venni. A rendőrség most fogja megállapítani, hogy a nevek közül, melyek az álnevek és kik azok, akik az igazi nevüket odaadták a manipulációkhoz. Ezeket mind elő fogják állítani. Ma délelőtt a bank bécsi igazgatóit hallgatták ki, akik a letartóztatottak szemébe súlyos vádakot mondtak. Megállapításuk szerint 1920-ban 210 millió kárt okozott a négy igazgató a banknak és most annak a kiderítése van folyamatban, hogy az 1921. és az 1922. években mennyit tesz ki a kár összege.

Hogy áll a leu?

Március 1-én fizettek 100 lelért:

Párisban 7.65 frankot
Zürichben 2.45 frankot.
Budapesten 1400 koronát.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Reflexió.

Ferenczy tanár, a taskendi sztrájkagató és egy koradszólás

Kaptam a következő levelet:

„Igen tisztelt Uram! Az *Aradi Közlöny* egyik legutóbbi számában „A taskendi sztrájkagató aradi szkere” címmel cikk jelent meg, a mely *Ferenczy Istvánnal*, a kitűnő tanáremberrel foglalkozott. A cikkben a szerző minden szimpátiája megnyilatkozik a fiatal tanárral szemben, de annyi kétségtelen, hogy a cikk megírás módja némi lyikiünkben, akik azt olvasták, furcsa visszhangot keltett. Amikor egy újságíró az otthon miljöjében keres fel valakit, néha túlmegy a határon. Hogy valaki egy szobában lakik, amely háló, ebédlő és fogadót jelent együttvéve, ez nem von le semmit az illető emberi értékéből, vagy igazságos megítéléséből. Lehet, hogy Ön jóhiszeműen, sőt jóakarattal állította be *Ferenczy tanár* sorsát, pályafutását és életét, de valahol hiba történt, valahol a cikk kisiklott abból a sínvonalból, amin haladnia kellett volna. Ezt azért írom meg a cikkíróknak, mert lehet, hogy maguk sem tudják: ellentétes hatást váltott ki tőle az írása. Üdvözlöm Önt és kérem, tekintse e sorokat egy jóakarattal, lojális figyelmeztetésnek.

Valaki, az ATE-ből estélyről.

A levél írójának igaza lehet. Ha rehabilitálni tartoznék itt valakit, az *Ferenczy tanár*, akinek emberi kvalitásairól végig — az egész cikkben át, kalaplevéve írtam. Lehet az is, hogy realiztikusan, talán az is, hogy sok olyat lát meg az újságíró, amit megírnia nem lenne szabad; de sértést, vagy izléstefenséget nem engedek magyarázni a sorok közé, ami alá a felelősség érzésével biggyeztem a nevem. Ha *Ferenczy tanár*, vagy az az ATE-ből valaki úgy érzi, hogy hibás vagyok: ám, adassék meg az elégtétel e hasábkön: nekem oklevél minden esetleges szegénység és cipészoltból elindult karriér és *Ferenczy tanár* oklevelén kívül diplomának tudom be azt az életet is, amely a talentummal, a rátermettséggel és a hivatottsággal talán a sors mostohasága miatt nem ivel párhuzamosan.

Pax! Sokkal inkább becsülöm *Ferenczyt* és *Ferenczyék*et, sem hogy sérteni, vagy bántani akarlam volna őket. Azzal fejezem be ezt az utóhangot, amivel az eredeti cikket: „Egész ember ez a *Ferenczy tanár!*” Szeretek konzekvans maradni ahhoz, akít így írta alá:

Fekete Tivadar.

Az új deviza-törvény hatása.

— Hiányosak a rendelkezések. — Nem működnek a bucaresti pénzüzetek. — Vélemények az aradi helyzetről. —

Mi lesz most? Ez a kérdés ül az ajkakon, erre a kérdésre keres feleletet a jövőbe kutató szem. Minden ember az egész ország területén, nemcsak a pénzemberek, de a magánosok is, a devizatörvény fejleményeit várja, az eshetőségeket latolgatja: mi lesz most? Emelkedik-e majd a lej? Javul-e majd a pénzínség? Drágaság lesz-e vagy megindul az olcsóság?

Mai számunkban ismertettük már a mai életbelépett devizatörvény eddig ismert rendelkezéseit. A pontos és végleges határozatok azonban még mindig hiányoznak — a törvény végrehajtási utasítása ezidél, amikor már csak az új törvény határozatai szabályozzák a valuta- és devizauzletet az egész országban, — nem érkezett meg és senki, még az érdekeltek sem tudnak róla semmit. A korlátozott devizaforgalom első napján minimálisra csökkent az üzletkötések száma. Eddig a bankközi forgalom dominálta ezt az üzletágat, ma teljesen megszűnt. A magánfelek is alig jelentkeztek úgy, hogy egyik nagyobb forgalmu autorizált pénzüzetnél, ahol eddig csendes „flau” napokon is, milliókra ment a minimális forgalom, ma egész nap alig nyolcad-tizedrészt annyi volt az összege a kötött devizauzleteknek. Az autorizált pénzüzetek — mint illetékes helyről értesülünk — a legnagyobb óvatosságra kényszerültek. Egyrészt azért, mert még nem ismerik a pontos végrehajtási utasítást, más részt pedig olyan súlyos büntetések sújtják a törvény áthágását, hogy a jóformán ismeretlen rendelkezések tömkelegében a legnagyobb óvatosság mellett sem lehet senki sem biztos a dolgában. Egy cégnek 20.000 lejig lehet devizát eladni. De megtörténhetik, hogy esetleg egyszerre öt intézetből veszi fel a maximális devizamenyiséget ugyanaz a cég. Az ilyen öntudatlan és ellenőrizhetetlen szabálytalanság esetleg súlyos büntetés alá helyezheti a pénzüzeteket.

Sztrájkol a tőke.

Bankkörökben a devizatörvényről nem sok jót várnak, sőt a kellő előkészítés és alapos megfontolás nélküli intézkedéseknek ellenzői is vannak. Megtörtént az a csoda, ami eddig egyedülálló az egész világon — sztrájkba lépett a tőke. A bucaresti pénzüzetek valamennyien, még az autorizált bankok is, mint értesülünk, ma reggel óta bezárták hivatali helyiségeiket és memorandummal fordultak a kormányhoz a devizatörvény azonnali felfüggesztése és megváltoztatása tárgyában. A bankok szerint a törvény nem felel meg a céljának és ha így maradna, fel-

tétlenül drágaságot idézne elő. — Egyik nem autorizált aradi pénzüzet devizauzletének széles áttekintéssel bíró vezetője erre vonatkozólag a következőket mondta nekünk:

— Köztudomásu az, hogy Romániában óriási a pénzínség. Aradon eddig tíz bank foglalkozott deviza-üzlettel, de a devizák legnagyobb részét valamennyi intézet hitelre adta fizettefeinek. A néhány autorizált intézet nem adhat annyi devizát hitelbe, amennyit a szükséglet megkívánt, korábbi bankösszeköttetések pedig nem hitelezhettek lejkészpénzt, mert ez nincs elegendő. A nehéz hitelviszonyok a pénz árát annyira felemelik, hogy ez valamennyi árucikk emelkedését vonja maga után.

— De más is a drágaság felé hajt a devizatörvénnyel kapcsolatban: a szabad verseny hiánya. Eddig a pénzüzetek a nagy forgalom elérése céljából versenyeztek egymással, hogy olcsóbb áru valutát és devizát árusíthassanak. A monopolizálás folytán elmarad a szabad verseny, a devizáknak a kereslethez mért, de a konkurencia hiánya miatt mégis tetszés szerinti árakat szabhatnak, szóval a devizatörvény a devizaárak drágulását vonja maga után, aminek kihatása az árucikkek emelkedésére elkerülhetetlen.

Az érdekeltek nyilatkozatai.

Beszélgettünk néhány nem kedvezményezett pénzüzet vezetőjével, akik a törvény reájuk nézve sérelmes intézkedéseit nem tartják súlyosnak. Átmeneti állapotnak tekintik a törvény hiányosságait, amelynek pótlásával rövidesen helyreállanak a normális viszonyok. *Hargittay Bertalan*, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank fiókjának igazgatója kijelentette, hogy nem lát szándékos mellőzést, mert már korábban ismeretes volt, hogy csak új működési engedéllyel bíró intézetek kapnak autorizációt. Ez az intézkedés is ideiglenes és reméli, hogy hamarosan megkapja valamennyi intézet a devizauzletkötéshez szükséges előzetes engedélyt, ha eddig is foglalkozott ezzel az üzletággal. Hogy az intézetek kijelölésében nincs szándékosság, azt igazolja az, hogy vannak városok, ahol egyetlen devizauzlettel foglalkozó bank sem kapott autorizációt és az is, hogy az autorizált intézeteknek is kérvényezniük kell az engedélyt.

Fodor Gyula, az Aradmegyei Takarékpénztár vezérigazgatója elmondotta, hogy a törvény intézkedése folytán leszűntette a devizauzletet, ez azonban nincs különösebb hatással az intézet forgalmában mert éppen mostan olyan

időszak van, amikor gyenge az import és így a devizaszükséglet is kevés. Két-három hét múlva pedig bizonyosan rendeződik a kérdés és minden devizával foglalkozó intézet amennyiben megfelel az előírásoknak, megkapja a szükséges engedélyt. A törvény hatását ma még nem lehet megállapítani, mert a végrehajtási utasítás hiányában annak gyakorlati hatására következtetni nem lehet.

Szolidárisak a pénzüzetek.

Beszélgettünk egyik autorizált pénzüzet vezetőjével, aki kijelentette, hogy az engedéllyel bíró bankok teljességgel átérzik azt a méltánytalanságot, amely a mellőzött intézeteket érte és ezért velük minden tekintetben szolidaritást vállalnak. Ennek a szolidaritásnak kifejezését ebben a pillanatban még nem állapították meg. Bucarestben az autorizált intézetek is több sérelmes intézkedést találtak a devizatörvényben, úgy hogy lehetetlennek tartották minden üzletkötést és ezért hivatalukat bezárták. Valószínűleg ismerik már a törvény végrehajtási utasítását és ez tartalmazza a forgalmat gátló rendelkezéseket.

A devizatörvény végrehajtási utasítása ma délután érkezett meg Aradra. *Nasta Victor* a Banca Nationala fiókjának igazgatója és az aradi Deviza ellenőrző Hivatal elnöke vette kézhez az új intézkedést és azonnal hozzáfogott annak tanulmányozásához. Egyben a Hivatal tagjait, valamint az összes aradi pénzüzetek igazgatóit holnap délelőtt 10 órára a Banca Nationala helyiségében tartandó értekezletre hívta össze, ahol a végrehajtási utasítások ismertetésén kívül a devizatörvénnyel kapcsolatosan megbeszéléseket folytatnak az aradi pénzüzetek vezetői.

Nagy az izgalom Erdélyben.

A devizatörvénnyel kapcsolatosan a *Rádor* a következő tudósításokat közli:

Bucurestből jelentik: A bankok a deviza rendelettel szemben való állást foglalás céljából ma bezárták működésüket és ennek folytán a bucaresti tőzsde is ma zárva maradt.

A pénzügyminiszter és a Banca Nationala táviratot küldött az összes romániai városokban működő Banca Nationala fiókokhoz, hogy tegyék meg a szükséges lépéseket és szervezkedjenek a deviza-hivatalok megalapítása dolgában, hogy a törvény, amely a mai napon érvénybe lépett, foganatosítható legyen. A távirat az egyes városok deviza hivataljaul a Banca Nationala helyiségeit jelöli meg és a hivatal működő közegei a Banca Nationala helyi főnöke, a pénzügyigazgató és a Kereskedelmi és iparkamara elnöke lesznek. A deviza hivatalok kötelesek azonnal megalakulásuk után értekezletre hívni a bankokat és velük az új törvény foganatosítása kérdésében megállapodásokra jutni.

Clujon (Kolozsvárott) a devizatörvény ügyében tegnap volt az első értekezlet, amelyen a devizahivatal vezetői kijelentették, hogy az öt millió alaptőkével rendelkező pénzintézetek minden akadály nélkül meg fogják kapni a devizaüzletekre való engedélyt. Engedélyhez fog jutni minden olyan bank is, amely három évnél már régebben működik. A kolozsvári deviza-hivatal távirati megkeresést intézett a pénzügyminiszterhez, amelyben kéri, hogy egy hónapi halasztást adjanak az összes erdélyi intézeteknek a likvidáció lefolytatása végett.

A Banca Romaneasca, Banca Marmorosch és a Banca Generala fiókjaihoz kimentek már a távirati értesítések, amelyek szerint azonnal tegyék meg az előkészületeket a devizaüzletek felvételére, amennyiben olyan fiókjaik lennének, amelyek eddig ilyen üzletekkel nem foglalkoztak. Speciális nyomtatónyok érkeznek Bucurestből, regiszterekkel és kimutatásokkal, amelyekben köteles lesz minden valutavásárló és igénylő a szükséglet nagyságáról és céljairól nyilatkozatot tenni. Amíg ezek a nyomtatványok meg nem érkeznek, az engedélyezett bankok csak mérsékeltén fogják üzleteiket lebonyolítani. Számítanak arra, hogy két napon belül az összes ilyen bankokhoz megérkeznek a végrehajtási utasítások.

Clujról (Kolozsvárról) jelentik, hogy a deviza rendelet következtében az erdélyi piacon általában nagy az izgalom.

Oradea-maren (Nagyváradon) szintén teljes zavar uralkodik. A mai napon egyáltalán nem volt üzletkötés. A valuták árfolyamai sem alakultak ki és a bizonytalansághoz a deviza-központok rendelkezéseit várja mindenki.

Jobbra ön — balra ön.
(Három válpör az aradi törvényszéken.)

Érdekes válpöröket tárgyalt ma az aradi törvényszék. Egy elvált asszony perelte be férjét a tartásdíj felemelése miatt. A bíróság 1917-ben hat korona tartásdíjat állapított meg, amit az elvált asszony most 500 leire kért fölemelni. A törvényszék elrendelte mindkét fél vagyoni állapotának megvizsgálását. T. J.-t jelentette fel a felesége és a válás kimondását kérte azért, mert az ura állandóan bántalmazta. A házasságkötéskor az asszony fele vagyonát urára iratta és mint keresetében előadja, a férj most el akarja üldözni a háztól. A mai tárgyaláson a férj ügyvédje előadta, hogy az asszony is erkölcstelen életet élt és kérte, hogy a törvényszék utasítsa vissza az asszonynak azt a kívánságát, hogy a házassági szerződés anyagi részét az ő javára megváltoztassák. A bíróság tanuk kihallgatását rendelte el. — Ugyancsak ma tárgyalta az aradi törvényszék J. I. válpörét is, aki felesége erkölcstelen életmódja miatt akar válni. A bíróság a bizonyítás kiegészítésére el

Elfogott rablóbanda.

(Gyilkosságok, megbecstelenítések, rablások bünkrónikája.)

Bucurestből jelentik: Bazargicsból jelentik, hogy azok a rablók, akik már három év óta tartották rettegésben a várnégyszög lakosságát, az utóbbi időben fogságba estek. Egy részüket Romániában fogták el, nagyobb részüket pedig Bulgáriában. Románia azonban megkereste a bolgár kormányt, hogy az ott elfogott bandákat adják ki Romániának, mivel azok valamilyen dobudzsat román alattvalók. A letartóztatás alkalmával kiderült, hogy a közel harminc tagból álló rablóbandát fegyverrel és munióval Jordanoff Marin titkos ügynök és Mergeanoff H. Jordán volt csendőr látták el. Ennek fejében viszont a rablott tárgyakból egyenlő részt kaptak. Ez a két fő bűntárs szintén Bulgáriában van letartóztatva.

Ezenkívül napfényre jutott egy része azoknak a borzalmas büncselekményeknek is, amelyeket a múlt év folyamán követtek el. Az 1922. év nyarán a román részről letartóztatott gonosztevők Ajerman községben Mustafa Hagi Halil gazdag törökhöz törtek be és a legválogatottabb kincsekkel kényeszerítették arra, hogy előadja pénzt. Egész testét teleszurkálták, az után mellére égő paraszt tettek. Ez megtörte az öreg ember ellenállását; kiszolgáltatta 30.000 lei pénzt és összes értékes holmijait. Ezután átszöktek a határon Bulgáriába. A következő alkalommal Gheore faluban egy szegény özvegyasszonyt kizárták halálra és aztán elrabolták 600 lei pénzeszközét. Néhány nap múlva Muhalei felé irányították útjukat. Utközben egy szegény birkapásztorral találkoztak, akivel a rablók egyikének valamikor személyes viadálása volt. Erre mind a heten rátámadtak, félholtra verték és azután agyonlőtték. Majd a faluban Karzsiloff Stavru házába törtek be akit feleségével és felesége kis nővérével együtt barbár módon megkínzták, azért is, mivel csak 500 leit találtak a háznál. Aztán újból átszöktek bolgár földre.

Ezeknél is vadabb gonosztetteket követtek el Bulgáriában. A banditák egyike megismerkedett egy szemrevaló fiatal leánnyal. Ráakar ta venni, hogy szökjék meg vele a szülői háztól s mivel a leány erre nem volt hajlandó, fényes nappal támadást intéztek a család háza ellen; azután pedig a csendőrséggel folytattak nyílt harcot az egész falu szemeláttára. Visszavonuló utjokban Irla-Lucsiormán községémenve át Banoff Deles házáat támadták meg. Itt értesültek a banditák jöveteléről és Banoff tőlött fegyverrel várta a zárt lakás ablakánál. Amikor a lakást megrohanták, közéjük lőtt; magát a rablóvezért Stanoff Doleszt agyonlőtte. Azután a lakás hátsó kiaró-

ján kénytelen volt menekülni. A felesége nem tudott elmenekülni, akit a rablók egy óra hosszat kínoztak, végül pedig meggyilkolták. Távozásuk alkalmával Stanoff vezérük hulláját kocsióra tették, az erdő szélén pedig egy felhagyott kutba dobták. Későbbi alkalommal

ugyanabban a községben egy Dumitroff Jordan nevű öreg emberhez törtek be hatan; órákig kínozták, mivel csak 250 lei pénzt találtak nála. Tizenhat éves leányán valamennyien erőszakot követtek el, aztán apjával együtt meggyilkolták.

Nők is lehetnek ügyvédek Romániában.

Az új ügyvédi törvény rendelkezései. Megváltoznak az ügyvédi vizsgák

A hivatalos lap egyik legutóbbi száma leköszölte az új ügyvédi Rendtartás szentesített szövegét. Az új törvény nyomban hatályba lépett és ezzel ma már Erdélyben is megszűnt az eddigi, majdnem fél évszázados törvény hatálya.

Az új törvény, amely végrehajtja az ügyvédi képesítés és az ügyvédi kamarák szervezetének egységesítését, amolyan felemás helyet foglal el a régi regábeli és magyar ügyvédi rendtartások között, vannak azonban egyes egész modern rendelkezései is. Az első az, hogy ezentúl Romániában az ügyvédi pályára nyitva áll mindkét nemű állampolgároknak, tehát nők is lehetnek ügyvédek.

Eddig Erdélyben az ügyvédség gyakorlása nem volt korláthoz kötve, csak a képesítés megszerzéséhez. Ezentúl csak az vehető fel valamely ügyvédi kamarába, aki 24-ik évét betöltötte. Igaz, hogy korábban amúgy sem lehet a diplomát megszerezni. Nem szükséges ezentúl a jogi doktorátus, elég a

Vagdalkozó rendőr.

(Éjszakai botrány egy ház verekedésből.)

Tegnap a késő esti órákban véres botrányt okozott egy magáról megfélekedezett rendőr. Özv. Boár Jánosné Str. Grivitei (Miklós-utca) 48. számú ház lakója ellen a ház tulajdonosa özvegy Perleg Györgyné a kilakoltatás elrendelését kérte a bíróságtól. Kérésének okául a lakó éjszakai állandó csendzavarását és a lakbérfizetés megtagadását hozta fel. A bíról végzés a napokban érkezett meg, amely szerint özv. Boárné március 31-én köteles kiköltözni a lakásból. A kilakoltatási végzésből kifolyólag szóváltásba elegyedett a lakó és a háztulajdonos, amely tetlegességgé fajult. Özv. Boárné és a leánya a panaszos bemondása szerint este megvárta a kapuban a hazatérő Perleg Gyulát, a háztulajdonos fiát és ütlegelni kezdte. A fiatalember másképp nem tudott védekezni a támadók ellen, mint-hogy kizuszkolta őket az utcára és rájuk zárta a kaput. A kizárt nők rendőrről szaladtak és az utca sarkon találták meg

rendőrt, akivel együtt visszamentek és követelték a kapu kinyitását. Perleg Gyula nyitotta ki a kaput. A rendőr, amint belépett, feléje sujtott a kardjával. A flu kivédte az ütést és csak a tenyerén szenvedett jelentéktelen sé-

jogtudományi államvizsga megszerzése is. A doktorátussal vagy államvizsgával bíró jelöltnek három évi tényleges ügyvédjelölti gyakorlatot kell folytatnia. A joggyakorlat leteltével a mai egységes ügyvédi és bírói vizsga helyett u. n. kamarai felvételi vizsgát kell tennie.

Ez az újfajta ügyvédi vizsga öttagú bizottság előtt fog lefolyni, mint eddig is. Csakhogy ennek a bizottságnak összetétele most már szigorúan meg van határozva. És pedig a vizsgáztató bizottság mindenkor két táblabíróból, az ügyvédi kamara két delegátusából, valamint az egyetem jogi karának egy küldöttéből áll. A bizottság évenként kétszer: januárban és júliusban tart vizsgákat. A törvény a vizsgáról csak annyit mond, hogy írásbeli és szóbeli részből áll. — Egyébként a vizsga anyagának rendszerének és módzatainak megállapítását a bucaresti ügyvédi tanácsra bizza.

rülést. A rendőr ezzel nem elégedett meg. Olyan ütést mért a fia segítségére siető özv. Perlegnére, hogy a szerencsétlen asszony véres fejjel esett össze az udvaron. A rendőr véres tette után jelentést tett a rendőrség központjában, hogy őt Perleg Gyula fejszével és revolverrel támadta meg. A nyomozás még az éj folyamán megindult és kiderült, hogy a rendőr állítása nem felel meg a valóságnak. Özv. Perleg Györgynének még az éjszaka bekötötték a közkórházban a sebeit. A súlyosan sérült özvegy asszonyt lakásán ápolják. A rendőr ellen megindult az eljárás.

Halálragázott asszony.

(A kisvasut újabb áldozata.)

Tegnap a városliget közelében a kisvasút elgázolt egy öregasszonyt, aki olyan későn vette észre a vonat közeledését, hogy nem tudott már a sinekről menekülni. A mozdony vezetője ugyan erősen fékezett, de már nem tudta megakadályozni a szerencsétlenséget. A hatvanöt éves öregasszonyt a mozdony elütötte, de a vezető fékezésével elérte annyit, hogy a kerekek nem gázoltak keresztül a szerencsétlen asszonynon. Beszállították a megyei közkórházba és ott megállapították, hogy az öregasszonyt, akit özvegy Demetrovics Szávánának hívnak, a fején súlyos sérülés érte. Az özvegyasszony, aki agyrázkódást szenvedett, este

kilenc óraker a közkórházban ki-szenvedett. Az esetről jelentést tettek az ügyészségnek és a rend-ör-ségnek, amely megindítja a vizsgálatot, hogy kit terhel fele-lősség az elgázolásért.

HIREK.

Hazamennek a bécsi gyermekek

(Vége az aradi üdülésnek.)

Az Aradi Közlöny jelentette an-nak idején, hogy Bécsből és Bécs környékéről osztrák gyermekek érkeztek Aradra. Aradmegyébe és a szomszéd megyékbe üdülés-re. A gyermekek üdülési ideje most lejárt és az osztrák kormány a gyermekeket hazaszállíttatja ausztriai otthonukba. Az osztrák vonatszerelvény, amely a gyer-mekeket haza fogja vinni, ma megérkezett Aradra és az aradi vasúti állomáson két kocsit ha-gyótt, azután a szerelvény többi részét Temesvárra irányították. A gyermekvonat Aradról Bécs felé vasárnap délután indul és ez-ért ezúton felhívja a gyermeknyaral-tatási akció vezetősége azokat, akiknél itt Aradon bécsi gyerme-kek vannak, hogy azokkal vasár-nap délután március másodikán 2 óraker az állomáson jelenjenek meg. Az akció vezetősége hang-sulvozza, hogy minden bécsi gyer-meket ki kell vinni az állomásra, mert több bécsi vonat nem jön és most az összes osztrák gyerme-keknek haza kell térniök. Akik ezt az alkalmat elmulasztják, kénytelenek lesznek a náluk levő osztrák gyermekeket a saját költ-ségükön hazaküldeni. A gyerme-kek hazautazására vonatkozólag felvilágosítást különben az Ara-der Zeitung a Strada Soarelui (Zoltán-utca) 4. szám alatt levő helyiségében adnak.

— **Megváltozik a lakbértör-vény.** Bucarestből jelentik: A lakók ligájának küldöttsége teg-nap megjelent Bratianu minisz-terelnöknél és Florescu igazság-ügyminiszternél. A küldöttség át-nyújtotta a liga memorandumát, amely a jelenlegi bérszerződések két évre való meghosszabbítása érdekében emel szót. Az igaz-ságügyminiszter ígéretet tett hogy a kívánságokat a lehetőség szer-int honorálni fogja. Az Adeverul azonban azt jelenti, hogy Flores-cu igazságügyminiszter a jelenle-gi javaslattal szemben az átmenet-et készíti már elő és teljes válto-zások lesznek az új törvényterve-zetben. (Rador.)

— **Debrecen új főispánja.** Buda-pestről jelentik: Dr. Hadházy Zsig-mond egységspárti nemzetgyűlési képviselőt, Hajdúvármegye és Deb-recen város főispánjává nevezték ki.

— **Elfogták Rathenau egyik gyil-kosát.** Stockholmból jelentik: Ma a rendőrség letartóztatta Behr német orvostanhallgatót, aki bevallotta, hogy tagja annak az összeesküvő társaságnak, amely meggyilkolta Rathenau német külügyminisztert.

— **Hamis hír Mackensenről.** Ber-linből jelentik: A londoni sajtóban elterjedt a híre annak, hogy Mackensen tábornagy Moszkvában volt azzal a céllal, hogy a még ott lévő német és osztrák hadifoglyok-ból hadsereget szervezzen. Ezek a hírek nem fedik a valóságot, Macken-sen 1920. óta Németországban tel-jesen visszavonultan él.

Kaiser-Boraxtól a köröm olyan tiszta lesz, hogy öröm.

Dr. Dózsa Sámuel meghalt.

(Csanádmegye közéletének gyásza.)

Aradon is széles körökben is-mert és nagyrabecsült közéleti fér-fi hirtelen a magyaror-szági Csanádmegye ősi székhe-lyén: Makón. Az elhunyt dr. Dózsa Sámuel, Csanádvármegye tisztli fő ügyésze, magas kort ért el. A köz életben vezető szerepet játszott ki-váló férfit nemcsak szűkebb ha-zájában környezte közbecsülés és szeretet, hanem messzi vidékeken is elismerték ragyogó képességeit. Halálának körülményeiről az Ara-di Közlöny tudósítja a következő-ket jelenti:

Dr. Dózsa Sámuel neje már ré-gebben betegeskedik. Nemrég ér-tesítés érkezett Aradra dr. Nagy Sándor ügyvédhez, akinek neje Dó-zsa Sámuel leánya, hogy utazzék Makóra, mert édesanyja állapota-ban rosszabbodás állott be. Dr. Nagy Sándorné a hír vétele után Makóra utazott és állandóan beteg édes anyja mellett tartózkodott an-nál is inkább, mert fivére, dr. Dó-zsa Imre és felesége Olaszország-ban tartózkodnak. Ugyancsak Ma-kóra jött dr. Nagy Sándor jog-hallgató-fia, Nagy László is. — Kedden dr. Nagy Sándorné visszatért Aradra. Másnap távira-tot kapott a fiától, hogy azonnal jöjjenek Makóra, ha másként nem lehet, automobilon. Nagy Sán-dorék eleinte azt hitték, hogy Dó-zsa Sámuelné állapota válságosra fordult.

Ugyanaznap Dózsa Sa-muel aradi kenyérgyáros szintén kapott táviratot, amely hírül hoz-ta a szomorú hírt, hogy dr. Dózsa Sámuel szívszélhűdésben meghalt. E szomorú távirati értesítés után

— **El akarják kobozni Hatvani Lajos vagyonát.** Budapestről táv-iratozzák: A magyar kincstár jog-ügyi igazgatósága keresettel fordult a bírósághoz, amelyben azt kéri, hogy mondja ki az emigrált báró Hatvani-Deutsch Lajos vagyonának az elkobzását.

— **Új választások Spanyolország-ban.** Madridból jelentik: A spanyol parlamentet királyi kéziratral felosz-latták. Az új választások időpontja még ismeretlen.

— **Drágább lesz a Neptun-fürdő.** A városi tanács mai ülésén a Nep-tun-fürdő költségvetésével foglal-kozott és elfogadta a mérnöki hivatal előterjesztéseit az átalakításokra vonatkozólag. Egyben elhatározta a tanács, hogy a fürdőjegyek árait da-rabonként négy leire emeli fel. A négy leies jegyek érvényesek az át-keelésre és a strandra is. Átkelési je-gyeket külön nem bocsátanak ki. A szezonbérlet árát 100 leire emelte a tanács. A kabinok bérleti díja sze-mélyenként 30 leire lesz.

— **Fültömrigylob Aradon.** Az aradi iskolákban az utóbbi időben feltűnően terjed a fültömrigylob. Dr. Cucu Vazul városi főorvos ki-jelentette munkatársunknak, hogy még nem tartja szükségesnek, hogy különleges intézkedéseket léptessen életbe, de fontos, hogy a fültömrigy lobból megbetegedett gyermekeket

Nagy Sándorék nyomában Makóra utaztak.

Dr. Dózsa Sámuel, aki 75 éves volt, hosszú ideig tisztli főügyésze volt Csanádvármegyének, ahol nagy tekintélynek és általános népszerűségnek örvendett. Évtize deken át intim politikai és szemé-lyi barátság fűzte néhai Justh Gyulához, akinek rendíthetetlen híve maradt mindvégig. Egy idő-ben legkomolyabb jelölt volt Csa-nádmegye alispáni állására, de a többször felkínált állást kiterjedt ügyvédi praksisára való hivatko-zással nem fogadta el. Akkoriban párthívet és barátai rábeszélni igyekeztek, hogy elvi szempont-ból vállalja el az alispáni állást, mert ő lett volna az akkori Ma-gyarország első és egyedüli izra-elita vallású alispánja. Dr. Dózsa Sámuel azonban nem tudták elté-riteni álláspontjától és továbbra is tisztli főügyész maradt, amely állását hirtelen bekövetkezett ha-láláig viselte.

Dr. Dózsa Sámuel elhunytá szé-les körökben mélységes, őszinte részvétet kelt. Az öreg urai Ara-don is sokan ismerték és becsül-ték. Aradon gyakran járt rokoni látogatóban. Beteg özvegyén ki-vül két gyermeke siratja: Ilonka nevű leánya, dr. Nagy Sándor aradi ügyvéd hitvese és dr. Dózsa Imre makói ügyvéd és takarékpénztári vezérigazgató. Itt emlit-jük meg, hogy dr. Dózsa Imrét és nejét Rómában érte utol a távirat, mely a gyászesetet tudatta velük. A temetés szerdán ment végbe Makón az egész város és várme-gye részvéte mellett.

a szülők ne engedjék iskolába, míg a betegség tünetei el nem múlnak.

— **Letartóztatott német herceg.** Párisból jelentik: Essenben letartó-ztatták az ellenőrző-bizottság táma-dóit, köztük Frigyes lippei herceget, akiről már felsősziléziai működése alkalmával bebizonyosodott, hogy résztvesz titkos nacionalista szerve-zetek akciójában.

— **A bucaresti főrabbi temetése.** Bucarestből jelentik: Ma délután temették el dr. Beck bucaresti főrab-bit. A temetésen megjelent a főváros legelőkelőbb közönsége, ezenkívül ott voltak a hatóságok képviselői és a kormány képviseletében Banu kul-tuszminiszter.

— **Szeretetház estély.** Két kézzel nyújt szépet és jót a filantropia je-gyében lezálló szombat esti mulat-ság, melynek rendezését városunk-nak a jótékonyág terén fáradhatá-lan hölgyei vállalták magukra. A nagyközönség által méltán perhor-reskált „pumpolás” nem fog ez al-ka-lommal belépőjegyet kapni. Ott, ahol a jótékonyág gyakorlása a gastronomikus élvezetekkel találko-zik a szokásos, sőt mérsékelt éttermi árak fojadják megnyugtatón a netán aggodalmaskodókat. A gyakorlati érzék szelid ivelésű vacsorajegyet is a külsőségek közé iktatott. Meghi-vók fincsenek. Az estély 10 óraker veszi kezdetét.

— **A sziguranca hivatalos órái.** Az aradi állambiztonsági hivatal a mai naptól 8—2-ig tartja a hivatalos óráit.

— **Halálozások.** Özv. Bleyer Adol-fné életének 80-ik évében, Nagylakon elhunyt. Halálát gyermekei, dr. Bleyer Márkus és dr. Balassa Armin-né, a szegedi nagynevű kriminálista neje és kiterjedt rokonság gyászolja.

Niga György közismert tekinté-lyes aradi polgár nyolcvan éves ko-rában Timisoarán (Temesvárott) el-hunyt. Temetése nagy részvét mellett szombaton folyt le. Nagy kiterjedésű családja és számos ismerőse gyá-szolja.

— **Belmonték visszavonták a fe-lebbezést.** Bucarestből táviratoz-zák: Az összeesküvés perben elítél-tek visszavonták felebbezéseiket. Belmont arra kérte a bíróságot, hogy különítsék el vádlott társaitól és he-lyezzék külön cellába.

— **Flekktyfus beteg a kórházban.** Az aradi közkórházban ismét egy kiütéses tyfus gyanus embert szállí-tottak. Az illető Bucarestből érke-zett Aradra. Lugoira akart utazni, azonban Aradon rosszul lett és a kórházba szállították. A beteg em-bertől vizsgálat céljából vért vettek, amelyet a timisoarai (temesvári) or-vosi laboratórium fog megvizsgá-lni. Timisoaráról még nem érkezett jelentés, de a kezelőorvosok valószí-nűnek tartják, hogy flekktyfusszal állanak szemben.

— **Nem fog petrezselymet árulni egyetlen egy nő sem az e hó 3-án (szombaton) este rendezendő „Ipa-ros-bálon”, melyre a meghívók már szétküldtek. Akik tévedésből meg-hívót nem kaptak, de arra igényt tartanak, forduljanak Gianotti Nán-dor vig. biz. elnökhöz Str. Emi-nescu (Deák F.-u.) 8., vagy a rende-zőség bármely tagjához.**

— **Arad jövőheti szenzációja!** Az aradi színtársulat Galetta Ferencel az élen nagyszerű színész-bálat rendez, amely előreláthatólag az idei bái szezón legkimagaslóbb esemé-nye lesz. A nagy siker előmozdítója a nagyszabású műsor lesz, amely két híres kabaré-darabból áll, azon-kivül fellépnek: Horváth Mici, Ba-logh Böske, Gergely Otfi, Galetta Ferenc, Kertész Vilmos, Róna De-zsö, Jávor Alfréd, Szántó Jenő, Sel-meczy Mihály, Bányász István. A bál a Kozponti-szálló összes termei-ben lesz. Számos tréfás jelenet fogja mulattatni a közönséget. Többek kö-zött a primadonna-árverezés, ár-vezetés alá kerülnek: Horváth Mici, Balogh Böske, Halmos Mici, Ger-gely Gizi, Tökés Anny. Azonkivül nagy amerikai jazz-band lesz. Reg-gel 5 óraker lesz a Carneval bu-csujá. Hat óraker káposztal-vez-zsur. Jegyek a színház pénztáránál szombattól kezdve válthatók. Sze-mélyijegy 100 lei, családjegy 200 lei (3 személyre.) Felülfizetéseket, ame-lyeket a Színészegyesület javára for-dítanak, köszönettel fogadnak és a lapokban nyugtáznak. Bővebbet a plakátokon.

— **Gyenge gyermekeket megerősít a Jecomalt iztelen angol maláta csukamájolaj.**

— **A Phönix Életbiztosító Társa-ság t. feleinek tudomására hozza, hogy főügynökségeit Erdély és Bá-nát területéről Oradea-mare (Nagy-várad)-ra helyezte át, honnan az in-cassót és minden az életbiztosítá-sokra vonatkozó ügyeket központilag intéz. A Főügynökség címe: Oradea-mare (Nagyvárad) Str. Casapiei (Mészáros u.) 2 sz.**

— Öngyilkos leány. A rendőrséget ma délelőtt értesítették, hogy a Str. Cogalniceanu (Mikes Kelemen-utca) 82. számú házban öngyilkosságot követett el Minich Juliska 15 éves leány. A rendőrségről Adamovici komisszárius szállott ki a helyszínre, aki megállapította, hogy a leány marószódát ivott és intézkedett, hogy azonnal szállítsák be a kórházba. A kórházban rögtön gyomormosást hajtottak végre rajta. Eddig nem sikerült megtudni, hogy mi indította a fiatal leányt tetének elkövetésére.

— Gyermek a — gyermekekért. Az Aradi Gyermekotthon Egylet március 11-én d. u. 4 órai kezdettel a Fehér Kereszt szálloda nagytermében vidám jelmez gyermek-délutánt rendez. Az egyület külön meghívót nem bocsát ki, de mindenkit szívesen lát, ki nemes törekvésében támogatni akarja.

— Új gép- és gyorsírási tanfolyam, valamint könyvelés, kereskedelmi levelezés és román nyelv tanítás elsőrendű tanerők vezetése alatt. Külön esti tanfolyam. Beiratkozás Bodnár József írógépállalatánál, a főpostával szemben.

— Filet minták egyes lapokon Kelet hírlapirodában.

— Tánciskola. Gencsyné kezdő táncoklonja március hó 6-án este 8 órakor kezdődik.

— Uriasszony, aki háromezer lopást követett el. Berlinből táviratozzák, hogy nagy feltűnést keltő bűnpör tárgyalását kezdték meg ma ott. Tizenhat vádlottja van a pernek; lopás, orgazdaság, bűnpártolás és bűnrészesség a bűnik. 1921-ben a rendőrség egy lopás ügyében nyomozva, a lopott holminknak egész raktárát találta meg egy Röber Dóra nevű uriaszony lakásán. Kiderült, hogy egész társaság részes a lopásokban, melyek közül maga Röber Dóra körülbelül háromezret követett el tíz év alatt mindenféle üzletben. Egyik leánya, Morvilusné és ennek férje, aki eddig a birodalmi zárgondnoki hivatal igazgatója volt, szintén tagjai voltak a tolvajbandának. Röber Dorának előkelő játékbarlangja is volt, melyben Berlin leggazdagabb emberei fordultak meg. A védelem azt állítja, hogy az asszony már gyermekkorában hajlamos volt a kleptomániára.

Mi lesz Angorában?

(Poincaré tiltakozott Londonban.)

Párisból jelentik: Londoni illetékes helyeken minden felvilágosítást megtagadnak arra vonatkozólag, hogy mi fog történni abban az esetben, ha, amint előrelátható, az angorai török nemzetgyűlés a lausannei békeszerződésből kikapcsolja a pénzügyi és a gazdasági kérdéseket és azok letárgyalását hat hónapra elhalasztja. A török nemzetgyűlés azokat a szerződésfejezeteket, amelyekben eddig a török és a szövetséges delegációk között létrejött a megegyezés, már most elfogadja. Azonban nagyon kétséges, hogy az antant belemegy-e a lausannei békeszerződés tervezet kettészakításába. A Daily Telegraph jelenté, hogy Poincaré tiltakozott Londonban azért, mert Anglia egy hadihajója kivételével kiűrtette a szimnal kikötőt a nélkül, hogy arról a szándékáról a francia kormányt előzetesen értesítette volna.

Szigoru intézkedések.

(Francia adó a német szénre.)

Düsseldorfból jelentik, hogy a francia megszálló hatóságok negyven százalékos adót vetett ki a ruhrvidéki bányák szénére és figyelmeztették a tulajdonosokat, hogy nemfizetés esetén bebörtönzik őket.

A Koblenzi antantfőbizottság ma rendeletet adott ki, amely kimondja azt, hogy akinek a szabotálása vagy a szándékos mulasztása halálos balesetet okozhat, halálbüntetéssel sújtják.

Berlinből táviratozzák: A német birodalmi kormány tiltakozni készül az ellen, hogy Delastery francia pénzügyminiszter a Ruhr-megszállással kapcsolatban a költ ségvetésbe felvett egy olyan tételt, amely szerint Németországra hárítja a megszállás napi 700 ezer frankos költségét. A pénzügyminiszter egy évvel ezelőtt ugyanis szerződést írt alá, amely szerint Németországnak a megszállás költségeire csak 460 millió frankot kell fizetnie.

Offenburgból jelentik, hogy Michel francia tábornok a megszállási intézkedések rendkívüli szigorítását rendelte el és a német csendőröket és a főpolgármester helyettesét eltávolította.

Fegyveres autóra blás.

(Kellemetlen sétakocsizás.)

Párisból jelentik: Neef Abel autóját a tulajdonos hirtelen eladta a párisi lapokban, hogy 15 lóerős autója eladó. Másnap egy 25 év körüli, elegáns fiatalember jelentkezett nála az autó megvétele céljából. Megegyeztek 33 ezer frankban. A vevő kijelentette, hogy másnap visszajön, kipróbálja és kifizeti az autót. Másnap el is jött délután három órakor s arra kérte a tulajdonost, hogy jöjjön vele próbautra. Neef beleegyezett s mikor Marseilleig értek, a tulajdonos kijelentette, hogy vissza akar térni.

— Nem, uram, menjünk egy küssé tovább, mondta a vevő. Tovább haladtak s egy pillanatban az utitárs kérte Neefet, hogy álljanak meg. Neef gyanútlanul megállította az autót, mire az utitárs így szólt:

— Szálljon le ön is uram, mert eltévesztettük az utirányt. A tulajdonos csak most értette meg a veszedelmes helyzetet, nem szállt le, hanem tovább kurblizott. Erre a vakmerő utitárs, revolvért szegezve a tulajdonos arcának, felszólította, hogy azonnal adja át összes értéktárgyait.

— Banditák kiáltotta a garázs-tulajdonos és védekezni akart, de a bandita felülkerekedett és Neef zsebett kiforgatta, azonban néhány számlán és iraton kívül semmit sem talált. Erre a fegyveres rabló az autóra ugrott és elrobogott vele Páris irányába. Neef azonnal csend-

dörök utáni telefonált, azonban a nyomozás eredménytelen maradt. Egy hivatalnok jelentkezett, aki látta az autómobilrablót, amint a Dreux-uton keresztülrobogott.

Milliók márká-bankó.

(Március elsején forgalomba került.)

Németország gazdasági válságára, valutájának hirtelen módon való lesüljedésére jellemző az a tény, amelyről ma egy berlini távirati jelentés számol be. A márka, amely az utóbbi idők eseményei következtében a világ egyik legrosszabb valutája lett, ma már csak nagy tömegekben számít csekély értékű vásárló eszköznek is. A birodalmi bank terve, amely a mai nappal már a megvalósulás stádiumába lépett, hogy ne nagy tömegű, csak nagy számjegyekkel ellátott márkabankjegyekkel tudjanak Németországban vásárolni. A ma érkezett távirati jelentés szerint a német birodalmi bank március elsejével, tehát a mai nappal 1.000.000 márkás bankjegyeket hoz forgalomba. Szovjetország kivételével a világ egyetlen államában sincsen forgalomban ilyen nagy összeget képviselő bankjegy. Hogy pedig a szovjetbankó értéke mennyi, azt mindenki tudja.

Irodalom, művészet

* Heti műsor. Péntek: Rózsika Ielkem. B. és premier-béret. Szombat: Rózsika Ielkem. C. béret. Vasárnap d. u.: Éj királynője. Este: Rózsika Ielkem. A. béret.

* Az apacstánc lesz egyik legkiemelkedőbb száma a „Rózsika Ielkem” aradi bemutatójának. A nagyszabású táncszámot Balogh Böske és Bányász István mutatják be. A Rózsika Ielkem női vezetés szerepét Halmos Mici, a férfi főszerepet pedig Galetta Ferenc alakítja. A magyar fővárosban Farkas Imre darabja még hatalmasabb sikert ért el, mint a Hazudik a muzsikaszó s minden bizonnyal a szép magyaros libretto, a fülbemászó melodikus muzsika Aradon is hamarosan népszerű lesz. A Rózsika Ielkem pénteken, szombaton és vasárnap kerül színre. Mind a három előadásra jegyek elővételben a színház pénztáránál kaphatók.

* Vasárnap délután premier-szerep osztásban a nagy sikert aratott Éj királynője című operett kerül színre a városi színházban.

* A külföldi operaházak művészei március 16-án érkeznek Aradra és öt estén keresztül vendégszerepelnek a városi színházban. A milanoi, dresdai, berlini és bécsi állami operák legjelesebb és legismertebb művészei lépnek fel az öt legnépszerűbb operában: a Bajazzokban, a Paraszt-beccsületben, a Carmenben, Toscában és a Pillangó kisasszonyban. A színház igazgatósága az öt opera-estére jegyelőjegyzéseket elfogad.

* Váradai Albert képiállítását a Kulturpalotában, Várad tegnap megnyitott grafikai kiállítása naponta d. e. 10—1-ig, d. u. fél 3—7-ig tekinthető meg. A kiállítás csak rövid pár napig marad nyitva.

* Filharmonikus hangverseny. Hubay Jenő genialis tanítványa az aradi származású és tavalyi önálló hangversenyén nagy sikereket aratott Stern Rózsika játssza a filharmonikusok március 8-án tartandó hang-

versenyén Goldmark csodaszép hegedűversenyét. Dirigens: Unger tanár. Jegyek Scherhag H. és Fia cégnél.

Folytatódik Budapesten a munkáskizárás.

Budapestről táviratozzák: A vasipari munkások kizárása ügyében eddig semmi változás sem történt és a tárgyalások sem kezdődtek még meg. A kizárt munkások száma ma szaporodott a női szabómunkásokkal. Néhány női szabó tüzében husz százalékos béremelés megtagadása miatt sztrájk tört ki. Az újabb tárgyalások folyamán 40 százalékos béremelést szavaztak meg a munkaadók arra az esetre, ha a sztrájkoló üzemek is haladéktalanul megkezdik a munkát. Miután azonban ez nem történt meg, a főnökegyesület elhatározta, hogy a munkásokat az összes üzemekből kizárja. A kizárt munkások száma 1500. A térfiszabó iparban is bizonytalan a helyzet. Az asztalos mesterek országos szövetsége tegnap gyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy a faipari érdekeltségekkel szolidaritást vállalnak és kimondták, hogy szombattól az összes közüzemekből és a nagyobb butorüzemekből kizárják a munkásokat.

Budapesti spekulánsok Bécsben.

(Tárgyalások az osztrák és magyar devizaközpontok között.)

Bécsből jelentik: Bécsi tőzsdei körökben arról panaszkodnak, hogy budapesti kereskedők és spekulánsok valóságos elárasztják a bécsi értéktőzsdét magyar értékpapirokkal. Az értékpapírosok eladása folytán osztrák koronához jutnak és ezekért az osztrák koronákért meg nem engedett uton némes valutákat vásárolnak. Budapesten ugyanis a zugkereskedelemben nem juthatnak oly olcsón idegen valutákhoz, mint Bécsben. A bécsi tőzsde vezetői ezért azt sürgették, hogy az osztrák devizaközpont lépjen érintkezésbe a magyar devizaközponttal és tárgyalások útján végre rendezze a deviza- és valutaforgalmat Ausztria és Magyarország között. A bécsi bankárok a jelenlegi helyzetet, amely szerint a magyarok Bécsben szabadon rendelkezhetnek letétjeik fellett, míg az osztrák kereskedők még exportált áruikért befolyt ösz szegekkől sem rendelkezhetnek Budapesten szabadon, tarthatatlannak mondják. Illetékes helyen azt a felvilágosítást adták, hogy az utóbbi napokban tárgyalások folytak az Osztrák Nemzeti Bank és a Magyar jegyintézet között. Ezeket a tárgyalásokat folytatni fogják és meg van minden remény arra nézve, hogy végre véglegesen rendezni lehet a deviza- és valutaforgalmat Ausztria és Magyarország között.

FATTY és CHAPLIN eddig még nem látott legújabb humoreszkjei az Apollóban. pénteken és szombaton

Allamszövetség a béke fenntartására.

Harding amerikai elnök akciója. — Amerika szánja Európát.

Párisból jelentik: Ma kezdődik a megszállási költségek ügyében összehívott szakértői Konferencia, amelyen Franciaország, Belgium, Anglia, Olaszország és az Egyesült Államok képviselői vesznek részt.

Washingtonból jelentik: Az amerikai demokrata-párt Wilson-szárnya elhatározta, hogy támogatni fogja Harding elnöknek ama javaslatát, hogy Amerika vegyen részt a nemzetközi jóvátételi Konferencián.

Londonból jelentik: Bonar Law angol miniszterelnök az alsóházban egy kérdésre válaszolva kijelentette, hogy az angol kormánynak az az álláspontja, hogy Németország végre terjesszen elő és

szerű tervet az egész reparációs kérdés rendezésére. Legjobb volna, ha az érdekelt három hatalom: Anglia, Franciaország és Németország kinyilatkoztatná véleményét a helyzetről, hogy így kielégítő megoldást találjanak és a világnak a rég óhajtott békét visszaadják.

Párisból jelentik: Harding elnök az amerikai szenátus külügyi bizottságának határozata alapján felszólította Amerika külföldi képviselőit, pihatóldozzanak az európai hatalmaknál, sikere volna-e egy olyan tervnek, hogy **allamszövetséget alapítsanak** olyan kötelezettséggel, amely minden háborus konfliktust kizárna és lehetővé tenné az általános leszerelést? Amerika ebben az esetben kötelezné magát, hogy cselekvő módon vesz részt Európa viszonyainak szánálában. A terv kerestülvitelének előfeltétele, hogy a német reparációs kérdést véglegesen rendezék. A hír európai politikai körökben feltűnést keltett. Poincaré francia miniszterelnök Amerika párisi nagykövetével a kérdéstről már hosszasan tanácskozott.

szel fogadták a képviselők fizetésemelési kérelmét és valószínűleg azt úgy fogják megoldani, hogy a képviselők a jelenlegi illetményükön felül bizonyos méltányos megjelenési díjat fognak kapni.

Magyarországon megszűnik az internálás

(A magyar képviselők fizetésemelést kapnak.)

Budapestről táviratozzák: A nemzetgyűlés mai ülésén Zsirkay János személyes kérdésben tett felszólalása után folytatták az erdészeti igazgatásról szóló törvényjavaslat tárgyalását. A zalaegerszegi internáló tábor ügyében tegnap elmaradt interpellációt a mai ülésen akarták sürgős interpelláció formájában a Ház elé vinni, de az elnök kérte a képviselőket, hogy halasszák el az interpellációjukat. Az interpellációk elmondására tehát később fog sor kerülni. A Magyar Hírlap különben jó forrásból arról értesült, hogy az internáló táborban tett látogatásnak az lesz az eredménye, hogy az internáltak ügye rövid időn belül revízió alá kerül. A revízió komoly méretű lesz, a mi körülbelül annyit jelent, hogy a kormány successive meg fogja szüntetni az internálás intézményét és megfelelő új intézkedésekkel rendezni az internálás kérdését. Egyelőre azonban a tábor feloszlásáról még nem lehet beszélni.

Már régebben mozgalom indult meg a nemzetgyűlési képviselők illetményeinek felemelése érdekében. Ma a Ház elnökének memorandumot nyújtottak be ez iránt. Illetékes helyen megértés-

Mozi.

* Chaplin, Fatty és Totó rengő kacagások közepette, ragyogó vigság mellett tartották meg diadalmos bevonulásukat az Apollóban. A csütörtöki kacagó-est valami csodálatosan nagyszerű vidámság jegyében folyt le. Ahogy az első bohózat legelső jelenete megjelent a vásznon, a közönség arca, minden különbség és válogatás nélkül, vidám derűre hangolódott s a derűs mosolyból rövidesen jóízű harsogó kacagás született meg, amely szünet és megállás nélkül gyöngyözött végig az egész nézőtérre. Mert az, amit ezekben a bohózatokban Chaplin, Fatty és Totó produkálnak, az eddigi legpompásabb alakításait is jóval felülmúlja s a híres komikusok valóságos versenyeznek egymással a közönség megkacagtatásában. A hat pompás bohózat — Chaplin mint művész, Ó kirándul, Ó mint rendőr, Totó mint szakács, Chaplin az új portás, Chaplin és kutyája — amelyek mindegyikében a három kiváló komikus játsza a főszerepet, még pénteken és szombaton kerül színre az Apollóban.

* Szombaton ismét megnyílik az Uránia és Kinyilatkoztatás cimen

Viseljen sok előnye miatt **PALMA** kacsuk cipő sarkot és cipő talpat

Radio Hirdetési Iroda 2887/a. sz.

18748

szenzációs amerikai drámát mutat be, amelyben egy festőművész a büns fertő egy leányának köszönheti nagyszerű karrierjét s hosszas harcok és szenvedések árán a világhírű festő meg a kurtizán meg is találják egymásban boldogságukat.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi és bucarestii valutaárak az aradi magánforgalom teljes stagnálása és a bucarestii bankok üzembeszünettel miatti tőzsde-szünet folytán nem alakultak.

Budapesti devizaközpont jegyzései. (Március 1.) Napoleon 11.000, angol font 13.900—14.200, dollár 2955—3030, francia frank 180.50—190.50, osztrák korona 0.04.20—4.40, leu 14—15, szokol 87.50—91.50, sváici frank 555—575, dinár 28—30, lengyel marka 0.0625—725, léva 18—19, hollandi forint 1060—1200, marka 0.13—14.50.

Zürichi nyitás. (Március 1.) Berlin 0.0235, Newyork 532.75, London 2508.50, Páris 32.55, Milano 25.65, Prága 15.80, Budapest 0.17.75, Belgrád 517.50, Varsó 0.0120, Bécs 00074.875, bélyegzett 00075.

Zürichi zárlat. (Március 1.) Berlin 0.0235, Amsterdam 211, Newyork 532.75, London 2509, Páris 32.57, Milano 25.65, Prága 15.80, Budapest 0.17.75, Belgrád 530, Bucaresti 240, Varsó 0.0120, Bécs 00074.875, bélyegzett 000.75.

= Román Szeszértékesítő Részvénytársaság, Arad. A bánati és erdélyi ipari szeszgyárosoknak e hó 27-én a Temesvári Bank és Kereskedelmi R. T. helyiségében Timisoarán (Temesvárott), Szana Zsigmond vezérigazgató elnöke alatt megtartott teljes ülésén, — amelyen a jelentősebb szeszgyárak tulajdonosai részben képviselve voltak, — azon határozat hozatott, hogy az ipari szeszgyárak „Román Szeszértékesítő R. T.” cím alatt egy közös eladási központot létesítsenek. A vállalat 750.000 lei részvénytőkével létesül és székhelye Arad lesz. A szervezési előmunkálatok megkezdődtek és a vállalat működésének megkezdéséről az

érdekeltek későbbi időpontban értesíteni fognak.

= Az új adótörvények magyar fordításban. Az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara kiadásában a legközelebbi napokban hagyja el a sajtót az új adótörvények teljes és hű magyar fordítása. E könyvre az összes hivataloknak, vállalatoknak, cégeknek, ügyvédeknek, háztulajdonosoknak és magánembereknek is feltétlenül szükségük van. Megrendelhető az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara-ban a hivatalos órák alatt.

— Felmentették a gyilkos mérnököt. Bucarestből jelentik: A bíróság befejezte Christescu mérnök perének a tárgyalását. A bíróság a mérnököt az erős felindulásból elkövetett emberölés és súlyos testi sértés vádjától felmentette. (Rador.)

A szerkesztésért.

KAROLY JOZSEF

telef.

Cenzorát:

Dr. V. MARCOVICI

„ORIENT“ divatáruház

Bulv. Regina Maria No. 18. (Salacz-utca) sarok.

Női tavaszi kabát kelme, férfi szövetek, selyem crep maraccinok, crepdesinek, kalap panet, selymek, óriási választékban raktárra érkeztek

